

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3152/2018. (V. 7.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VI.21.625/2016/2. számú végzése és a Kúria Pkif.III.24.504/2017/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Az indítványozó jogi képviselője (dr. Csitos Eszter ügyvéd, 6000 Kecskemét, Kisfaludy utca 8.) útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1. A jogi képviselővel eljáró magánszemély indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Kúria Pfv.VI.21.625/2016/2. számú végzése (a továbbiakban: Végzés1) és a Kúria Pkif.III.24.504/2017/2. számú végzése (a továbbiakban: Végzés2) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [4] 1.1. Az indítványozó a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) előtt deviza alapú kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt pert indított. A PKKB 33.P.94.238/2013/4. számú ítéletével a szerződés érvénytelenségét megállapította. Az alperes bank fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 43.Pf.638/099/2015/7. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatatta és a keresetet elutasította.
- [5] 1.2. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához. A jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet hatályban tartását kérte. A Kúria a Végzés1-gyel a felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította 2016. november 8-án. A Kúria indokolása szerint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 271. § (2) bekezdése következtében nincs helye felülvizsgálatnak az indítványozó perében, mert a konkrét felülvizsgálati kérelemben vitatott érték – a kölcsön összegével egyezően – 2 500 000 forint, ami a 3 000 000 forintos értékhatár alatti összeg.
- [6] A Végzés1-et 2016. december 9-én vette át az indítványozó jogi képviselője.
- [7] 1.3. Az indítványozó a Pp. 114. §-ára alapítottan eljárási kifogást terjesztett elő a Végzés1-gyel szemben, amelyet a Kúria a Végzés2-vel elutasított 2017. június 28-án. Indokolásában rögzítette, hogy „[a] Pp. 114. §-a alapján a fél az eljárás szabálytalanságát a per folyamán bármikor kifogásolhatja. A hivatkozott rendelkezés az eljárás folyamatban léte alatt teremt lehetőséget az esetleges eljárásjogi szabálytalanságok kiküszöbölésére. A kifogás jogintézményének célja tehát nem egy újabb jogorvoslati eszköz biztosítása, hanem valós, az ügy érdemére kiható eljárásjogi szabálysértés orvoslása, de kifejezetten az eljárás folyamán” (Végzés2 [4] bekezdése). Azt is megállapította a Kúria, hogy „[a] felperes tévesen értelmezte az idézett szabály rendelkezéseit. A kifogásában ugyanis a Kúria hivatalból elutasító végzése ellen jogorvoslati kérelmet terjesztett elő; a végzés ellen azonban fellebbezésnek nincs helye, de a Pp. 114. §-ára alapított eljárás szabálytalansága miatti kifogás sem terjeszthető elő. Ez utóbbi perorvoslat az eljárás során teremt lehetőséget az esetleges eljárási szabálytalanságok kiküszöbölésére, de nem használható egyébként meg nem engedett fellebbezés pótlására, s ezzel a támadott végzés felülbírálatára. A Pp. 114. §-a tehát utólag jogorvoslati jelleggel nem alkalmazható” (Végzés2 [5] bekezdése).
- [8] A Végzés2-t 2017. július 18-án vette át az indítványozó jogi képviselője.

- [9] 2. Az indítványozó 2017. augusztus 11-én alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Végzés1-gyel és a Végzés2-vel szemben az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó összegzése szerint a Kúria mindkét támadott döntése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az R) cikk (2) bekezdését, a T) cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését „azzal, hogy egyértelműen jogszabályba ütköző módon (kifejezetten a Pp. rendelkezéseit sértve), jogorvoslati és észrevételezési lehetőség nélkül elvonja az indítványozó felülvizsgálathoz való jogát”. Az indítványozó a következők szerint részletezte az állítólagos alaptörvénysértést.
- [10] 2.1. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria a Végzés1-ben nem vette figyelembe a Pp. 271. § (2) bekezdés utolsó mondatát. E jogsértés „egyedileg vizsgálendő kell legyen az Alkotmánybíróság által, még akkor is ha az nem »szuperbíró»”. *Contra legem* jogalkalmazás történt, amely sérti az alkotmányos rendet. A törvényi rendelkezéstől való eltérést a Kúria nem is indokolja.
- [11] 2.2. A Végzés2-vel szemben megfogalmazott panaszleletet azzal indokolta az indítványozó, hogy a Kúria az eljárásjogi kifogást végzés formájában érdemben úgy bírálta el, hogy a sérelmezett Végzés1-ben foglaltakat továbbra sem indokolta, azaz az indítványozó továbbra sem kapott választ a *contra legem* jogalkalmazás magyarázatára; annak ellenére sem, hogy arra konkrétan rámutatott.
- [12] 2.3. Az indítványban írtak szerint a fentiek miatt a Kúria jogalkalmazása három, egymást erősítő feltétel együttes fennállása következtében ér fel az alkotmányossági sérelem szintjére. Egyrészt a Kúria a tisztességes eljárásba ütköző módon nem indokolta meg döntéseit; másrészt önkényesen járt el akkor, amikor az eljárásjogi kérdésre nyilvánvalóan vonatkozó normákat nem vette figyelembe; harmadrészt önkényes volt abban is, hogy döntését egy olyan formálódó gyakorlatára alapította, amelynek célja annak kialakítása, hogy saját maga döntesse, el „melyik ügyet »kívánja tárgyalni« és melyiket nem”.
- [13] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak alapján tanácsban eljárva vizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-ára alapított indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadására vonatkozó követelményeknek.
- [14] 3.1. Az Alkotmánybíróság a Végzés1-gyel szemben előterjesztett indítványi elemmel kapcsolatban először azt vizsgálta, hogy az indítványozó határidőn belül fordult-e a testülethez. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- [15] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Végzés1 kézbesítése (2016. december 9.) és az indítvány benyújtása (2017. augusztus 11.) között jóval több, mint hatvan nap telt el. Ennek következtében a Végzés1-gyel szemben benyújtott panaszleletnek minősül, ezért az nem felel meg a befogadhatóság követelményeinek.
- [16] 3.2. Az Alkotmánybíróság a Végzés2-vel szemben előterjesztett indítványi elemmel kapcsolatban megállapította, hogy azt határidőn belül terjesztették elő.
- [17] Ezt követően az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a Végzés2 megfelel-e az Abtv. 27. §-ába foglalt feltételeknek. Ez a szakasz úgy rendelkezik, hogy „[a]z Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvényellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés
- a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
- b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.
- [18] Ahogyan azt az Alkotmánybíróság már korábban megállapította: az idézett rendelkezésből az következik, hogy „a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye alkotmányjogi panasznak {például 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22], 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]}. Az Abtv. 27. §-a tárgyi hatályának megállapítása során elsődlegesen tehát az vizsgálendő, hogy a támadott bírói döntés (határozat) a bírósági eljárást befejező határozatnak tekinthető-e. Mivel az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy

a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e {3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [13]}. A döntés során [...] a panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást szabályozó törvény rendelkezéseit kell alapul venni” {3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; megerősítette: 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]}.

- [19] Figyelemmel arra, hogy az indítványozó panasa polgári perben hozott végzések ellen irányult, az Alkotmánybíróságnak a Pp. szabályaiból kiindulva kellett vizsgálnia a jelen ügyben.
- [20] A Pp. 212. § (1) bekezdése szerint „[a] bíróság a per érdemében ítélettel, a per során felmerült minden más kérdésben – ideértve a per megszüntetését is – végzéssel határoz”. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó perében az érdemi döntést a másodfokú bíróság hozta meg ítéletével. A Végzés2 tehát nem érdemi döntés.
- [21] Az Alkotmánybíróság azt is vizsgálta, hogy a Végzés2 a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül-e. Emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, hogy „[a] bíróság peres eljárásban hozott végzései közül a bírósági eljárást befejező végzések körébe a Pp. szabályai alapján azok sorolhatóak, amelyek joghatásaként a még perré nem alakult eljárás, a per, vagy annak valamely szakasza lezárul. A bírósági eljárást befejező végzések az eljárás egészére mint folyamatra vannak kihatással, annak befejezését eredményezik, mint például a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító, a pert megszüntető, a fellebbezést vagy a perújítási kérelmet elutasító végzés {például 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]}” {3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [7]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó pere nem a Végzés2 meghozatalával fejeződött be, hanem azzal, hogy a Kúria a Végzés1-gyel hivatalból elutasította a felülvizsgálati kérelmet. Az eljárási kifogás benyújtása és annak elbírálása nem indít meg, illetve nem fejez be egy elkülönült bírósági eljárást, mert az eljárási kifogás fogalmilag arra való, hogy a fél az eljárás szabálytalanságát a per folyamatban léte alatt kifogásolhassa. A Kúria megállapította, hogy e kifogással az indítványozó jogszerűtlenül, a bírósági eljárás befejezését követően, lényegében újabb jogorvoslati fórumot keresve élt. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az eljárási kifogást elbíráló formális bírósági (kúriai) döntés – az Abtv. 27. §-ának tárgyi hatálya alatt értelmezve – nem eredményezheti azt, hogy ezen keresztül, azaz ennek alkotmányjogi panasz útján történő megtámadásával a már befejezett per alkotmányosságát vitathassa az indítványozó. Emiatt a Végzés2-vel szemben előterjesztett panaszelem nem felel meg az Abtv. 27. §-ában megfogalmazott második fordulatnak sem. Nem minősül „bíró-sági eljárást befejező egyéb döntés”-nek sem.
- [23] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására nincs lehetőség, mivel az nem felel meg az Abtv. 27. §-ában és 30. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés d) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. április 26.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1636/2017.

